

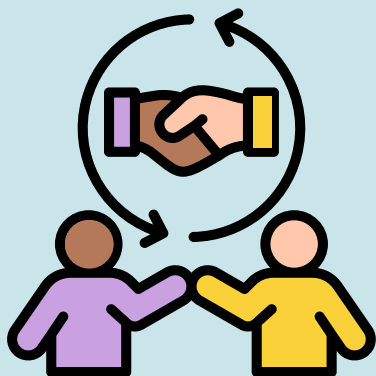
RELATIES HANTEREN

Kinderen leren wat belangrijk is in relaties en hoe je met anderen samenwerkt. Daarbij horen vaardigheden zoals het herkennen van eigen gevoelens, inlevingsvermogen, omgaan met emoties van anderen en het hanteren van conflicten. Ze ontdekken hoe mensen in hun omgeving (zoals ouders, vrienden en leeftijdsgenoten) hen beïnvloeden, leren hun grenzen aangeven en omgaan met sociale druk. Omdat kinderen dagelijks via media, thuis en op straat zowel positieve als negatieve voorbeelden van relaties tegenkomen, is het belangrijk dat scholen hier aandacht aan besteden. Conflicten horen bij relaties; kinderen leren nadenken over oorzaken, hoe je conflicten bespreekbaar maakt en hoe je samen tot een oplossing komt die voor iedereen acceptabel is.

Bij het 'hanteren van relaties' zijn er **4 subthema's**:

1. Omgaan met elkaar
2. Samenwerken
3. Omgaan met sociale druk
4. Conflicthantering

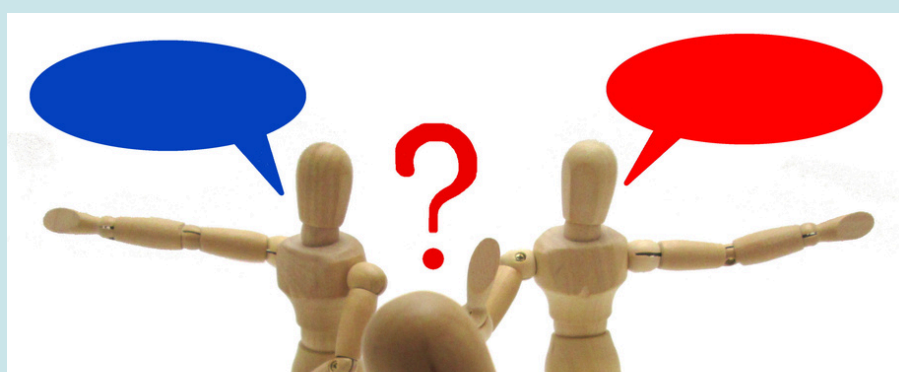

RELATIES HANTEREN

Elke dag heb je te maken met andere mensen: in de klas, thuis, bij sport of online. Daarom is het belangrijk om te leren hoe je op een goede manier met anderen omgaat.

Je leert om...

- Om op een fijne manier **relaties** met anderen te hebben
- Goed te kunnen **samenwerken**
- Om te gaan met **sociale (groeps)druk**
- Om te gaan met **conflict** (ruzie)

OMGAAN MET ELKAAR

- Ik geef en ontvang complimenten.
- Ik druk mij voor anderen begrijpelijk uit.
- Ik herken verschillen en overeenkomsten tussen verschillende kinderen.
- Ik ben aardig voor een ander (basaal op elkaar letten en positief reageren).
- Ik ga relaties aan.
- Ik ga in op een vraag om hulp van anderen.
- Ik houd rekening met anderen.
- Ik wacht op de beurt.
- Ik deel mijn spullen.
- Ik neem (op basaal niveau) verantwoordelijkheid in het groepsproces.

SAMENWERKEN

- Ik ben tevreden met niet altijd mijn zin te krijgen tijdens het samen spelen.
- Ik luister naar anderen.
- Ik reageer adequaat op wat een ander zegt.
- Ik maak duidelijk naar een ander wat ik wel en niet wil *en* waarom.

OMGAAN MET SOCIALE DRUK

- Ik ga om met de regels die in een groep gelden.
- Ik ben mij bewust van verhoudingen in een groep en ga hiermee om.
- Ik herken mijn sociale rol in de groep.

OMGAAN MET CONFLICT

- Ik heb op basaal niveau inzicht in de oorzaken en gevolgen van conflictsituaties.
- Ik kan sorry zeggen na een ruzie.

OMGAAN MET ELKAAR

- Ik geef en ontvang complimenten.
- Ik druk mij voor anderen begrijpelijk uit.
- Ik herken verschillen en overeenkomsten tussen verschillende kinderen.
- Ik ben aardig voor een ander (op elkaar letten en positief reageren).
- Ik ga relaties aan.
- Ik varieer in hoe ik omga met de leerkracht/ vrienden/ ouders etc.
- Ik ga in op een vraag om hulp van anderen.
- Ik houd rekening met anderen.
- Ik neem verantwoordelijkheid in het groepsproces.
- Ik houd mij aan de verschillende regels op school, thuis en op straat.
- Ik draag bij in het voorkomen van pestgedrag

SAMENWERKEN

- Ik houd rekening met de wensen van anderen tijdens het samenwerken of samen spelen.
- Ik luister naar anderen.
- Ik reageer adequaat op wat een ander zegt.
- Ik maak duidelijk naar een ander wat ik wel en niet wil en waarom (voor zichzelf opkomen).
- Ik heb inzicht in de voor- en nadelen van samenwerken.
- Ik onderhandel en sluit compromissen.

OMGAAN MET SOCIALE DRUK

- Ik ga om met de (ongeschreven) regels die in een groep gelden.
- Ik begrijp wat groepsdruk is.
- Ik herken mijn sociale rol en die van anderen in de groep.
- Ik kies bewust voor mijzelf op te komen en grenzen aan te geven in een groep.
- Ik negeer de groepsdruk bewust of buig deze om, om anderen te helpen.
- Ik herken de invloed van sociale media in groepsdruk.

OMGAAN MET CONFLICT

- Ik heb inzicht in de oorzaken en gevolgen van conflictsituaties.
- Ik herken mijn rol in een conflict en in de oplossing.
- Ik zeg sorry voor mijn aandeel in een conflict en zoek naar een constructieve oplossing.
- Ik pas mijn gedrag aan om conflicten te voorkomen.
- Ik verplaats mij in het perspectief van een ander om oplossingen te bedenken voor een conflict.
- Ik geef mijn wensen aan in een conflict.
- Ik pas een paar helpende strategieën toe om rustig te blijven.
- Ik vraag hulp bij een conflict als ik deze zelf niet op kan lossen.

OMGAAN MET ELKAAR

- Ik geef en ontvang complimenten.
- Ik druk mij voor anderen begrijpelijk uit.
- Ik begrijp en ga respectvol om met de verschillen tussen kinderen.
- Ik let op anderen en reageer positief op de ander.
- Ik ga relaties aan en onderhoud deze.
- Ik varieer in hoe ik omga met de leerkracht/ vrienden/ ouders etc.
- Ik ga in op een vraag om hulp van anderen.
- Ik houd rekening met anderen.
- Ik neem verantwoordelijkheid in het groepsproces.
- Ik houd mij aan de verschillende regels op school, thuis en op straat.
- Ik heb inzicht in hoe verschillen tussen mensen kunnen leiden tot pestgedrag.
- Ik draag bij aan het voorkomen van pestgedrag.
- Ik zet mij in voor mensen in de omgeving.

SAMENWERKEN

- Ik houd rekening met de wensen van anderen tijdens het samenwerken.
- Ik luister naar anderen.
- Ik reageer adequaat op wat een ander zegt.
- Ik kom voor mijzelf op tijdens het samenwerken.
- Ik heb inzicht in de voor- *en* nadelen van samenwerken.
- Ik onderhandel en sluit compromissen.
- Ik geef feedback aan anderen.
- Ik maak een taakverdeling om met anderen een opdracht uit te voeren.

OMGAAN MET SOCIALE DRUK

- Ik ga om met de (ongeschreven) regels die in een groep gelden.
- Ik begrijp wat groepsdruk is.
- Ik herken mijn sociale rol en die van anderen in de groep.
- Ik kies bewust om voor mijzelf op te komen en grenzen aan te geven in een groep.
- Ik heb inzicht in wat mensen bewust en onbewust doen om bij een groep te horen.
- Ik negeer de groepsdruk bewust, of buig deze om, om anderen te helpen.
- Ik herken de invloed van sociale media in groepsdruk.

OMGAAN MET CONFLICT

- Ik herken de eigen rol in een conflict en in de oplossing.
- Ik zeg sorry voor mijn aandeel in een conflict en zoek naar een constructieve oplossing.
- Ik pas mijn gedrag aan om conflicten te voorkomen.
- Ik verplaats mij in het perspectief van een ander om oplossingen te bedenken voor een conflict.
- Ik geef mijn wensen aan in een conflict.
- Ik pas helpende strategieën bewust toe om rustig te blijven en te zoeken naar een oplossing.
- Ik vraag hulp bij een conflict en weet wanneer en hoe ik dit kan doen.
- Ik heb inzicht in de invloed van sociale media op het ontstaan en verloop van conflicten (stereotypering, racisme).